

OAB Beleid 2017

“It takes a village to raise a child”

Inleiding

In 2015 - 2016 is in de gemeentelijke OAB werkgroepen het VVE beleid besproken. Dit rapport is het verslag van alle beslissingen die in 2015-2016 genomen zijn in de gemeentelijke OAB werkgroepen en de beleidsuitgangspunten die daaruit zijn ontstaan. VVE staat voor Voor – en Vroegschoolse Educatie en heeft als doel het voorkomen, het vroegtijdig opsporen en aanpakken van taal- en andere onderwijsachterstanden bij jonge kinderen, Gemeenten spelen daarbij een belangrijke rol: zij hebben de regie- en een faciliterende rol m.b.t. het VVE beleid.

Het uiteindelijke doel van VVE is, dat peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool kunnen en dat kleuters uiteindelijk zonder of met een beperkte achterstand naar groep 3 kunnen.

Hieronder zijn de besproken onderwerpen beschreven aan de hand van vastgestelde kaders.

1.1 Visie

a. *Samen verantwoordelijk voor opvoeding en educatie*

Alle kinderen hebben het recht zich optimaal te ontwikkelen en het maximale uit hun talenten te halen. Opvoeding, kinderopvang en onderwijs leggen hiervoor de basis. Dit vraagt een goed partnerschap tussen ouders, kinderopvang en scholen gedurende de gehele kinderopvang en schoolloopbaan van kinderen. Daarnaast vraagt het om goede kinderopvang en onderwijs met professionele pedagogisch medewerkers en leerkrachten in een modern kinderopvang- en onderwijssysteem. In het bijzonder waar het gezinnen betreft met kinderen die vallen onder de doelgroep definitie (*bijlage 1*) is extra inzet gevraagd van professionals en ouders.

Het CJG

- Screent alle jonge kinderen op een risico ontwikkelingsachterstand,
- Indiceert,
- Leidt toe en
- Registreert het VVE-bereik per wijk.

Ouders ondertekenen de VVE-indicatie en daarmee het “samen verantwoordelijk” zijn. De procedure wordt ondersteund door een VVE-folder voor ouders en door informatie op de CJG-website.

Ouders goed informeren over VVE wat betreft toeleiding, bereik en aanbod en hen op de hoogte houden van de ontwikkeling van hun kind is hierin een vereiste. Er is een doelgroep definitie vastgesteld, zie bijlage 1.

b. *Samenwerking, samen denken en samen delen*

Goede samenwerking tussen ouders en voor- en vroegschoolse voorzieningen leidt tot betere prestaties van leerlingen. Kinderen in de voorschoolse voorzieningen en kinderen op school profiteren van goede samenwerking en ouders voelen zich serieus genomen. Een goed werkend partnerschap komt de kwaliteit van de voorschoolse voorziening en van de school ten goede en levert de pedagogisch medewerker, leerkracht en ouder meer inzicht in wat het kind nodig heeft en daar vervolgens adequaat op te handelen.

Gelijkwaardig overleg, goede communicatie, luisteren naar elkaar en openstaan voor elkaar zijn essentiële voorwaarden.

c. *Kind – ouder – kinderopvang/school*

Om goed te kunnen samenwerken, werken alle professionals aan een wederkerige, betrokken, open en gelijkwaardige relatie met kinderen en ouders. Dat doen zij door de eigen (des)kundigheid en visie van ouders en professionals te respecteren en te benutten. De wederzijdse informatie wordt benut tot

een positieve opbouw van ontwikkeling. Professionals realiseren zich dat ouders baat hebben bij positieve opvoedervaringen en het gevoel dat ze het goed doen als opvoeder. De professionals dragen bij aan de totstandkoming van dat gevoel.

Vanuit de OAB-werkgroep is een zorgprotocol ontwikkeld dat door alle partijen wordt gevolgd. Iedere ketenpartner heeft hierin een eigen taak en rol.

De gemeente heeft afspraken gemaakt met de VVE-aanbieders over het VVE-aanbod en het monitoren van de ontwikkeling van VVE-kinderen. Een open communicatie tussen ouders, kinderopvang/basisschool en CJG blijft een vereiste.

d. Ouderbetrokkenheid/participatie

De gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de kinderen krijgt vorm in gedeelde zorg, gedeelde verwachting, een gezamenlijk doel en voor de doelgroep op maat georganiseerde ouderparticipatie. Dit betekent een trapsgewijze aanpak voor het opzetten van ouderparticipatie. Met duidelijke doelstellingen per traptrede: *meeleven, meehelpen, meedenken en meebeslissen*. Deze doelstellingen moeten aansluiten bij de verwachtingen en wensen van de ouders, waarbij het belangrijk is dat er opvolging komt op activiteiten of projecten. Met duidelijkheid wat de eigen verantwoordelijkheid van ouders hierbij is.

e. Borging

Het is wenselijk, dat het gemeentelijk VVE-beleid structureel wordt geborgd in de beleidsplannen van de partners. Binnen de VVE-locaties is het een voorwaarde waaraan plannen moeten voldoen die gesubsidieerd worden vanuit de gemeente. Achteraf dient dit gerapporteerd te worden in de subsidieverantwoording en/of het jaarverslag. Toeleiding en bereik, de doorgaande zorg- en leerlijn, de resultaten VVE, de ouderbetrokkenheid en de kwaliteitszorg zijn elk half jaar vaste agendapunten in het kinderopvangoverleg, directeurenoverleg en het LEA-overleg. Onderstaand beleid zal in een cyclus geïmplementeerd, geëvalueerd, verbeterd en geborgd moeten worden.

1.2 Het belang van een VVE-beleid

- a. Algemeen
- b. Voor het kind
- c. Voor de ouders
- d. Voor kinderopvang en scholen
- e. Voor de gemeente

a. Algemeen

Het ministerie van OCW wil dat ouders een grotere rol gaan spelen bij het verbeteren van de leerprestaties van hun kinderen, bij loopbaanoriëntatie en loopbaanbegeleiding. Daarnaast moeten ouders een rol spelen bij het voorkomen van schooluitval en schoolverzuim.

Ouders kunnen dit niet alleen. Er zal een samenwerking tot stand moeten komen tussen ouders, school/kinderopvang en kind, de zogenaamde pedagogische driehoek. Daarnaast heeft het CJG een belangrijke rol wat betreft het indiceren, het toeleiden en het registreren van VVE-kinderen. Het CJG heeft ook een taak bij het (preventief) adviseren bij opvoed- en ondersteuningsvragen van ouders. Deze driehoek ontstaat al voor de schoolse periode. Ook in de voorschoolse periode is dezelfde samenwerking vereist om een goede ontwikkeling van het kind te faciliteren.

Doel is dat school/kinderopvang en ouders als partners samenwerken en samen de verantwoordelijkheid nemen voor de ontwikkeling van kinderen en elkaar daarbij ondersteunen en versterken.

Resultaat is het vroegtijdig signaleren en indiceren van kinderen met een risico op een ontwikkelingsachterstand, het toeleiden van kinderen met een risico op ontwikkelingsachterstand naar een VVE-voorziening. Verder het registreren van aantallen VVE geïndiceerde kinderen, aantallen geplaatste VVE-kinderen en de lokalisering van VVE-kinderen.

b. Belang voor het kind

Voor het kind is een veilige omgeving en een stimulerende ontwikkelings- en leefomgeving van essentieel belang. Wanneer kinderopvang/school en ouders goed samenwerken ontstaat dit zowel thuis als op de kinderopvang of school.

Kinderen van 0 tot 4 jaar profiteren van de ontwikkelingsstimulering die geboden wordt. Deze ontwikkelingsstimulering moet zo breed mogelijk zijn. Te denken valt o.a. aan: spraak-taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische ontwikkeling, ontluikend rekenen, zelfredzaamheid, spelontwikkeling, tekenontwikkeling, cognitieve ontwikkeling etc.

Wanneer kinderopvang/school en ouders een partnerschap aan gaan, kunnen ouders gestimuleerd worden om met hun kinderen ontwikkelingsactiviteiten te doen en mee te doen aan activiteiten in de voor- of vroegschool.

Deze activiteiten zullen naast alle ontwikkelingsdoelen ook bijdragen aan het versterken van de band tussen ouder en kind en het welbevinden van het kind.

Resultaat is een 100% dekkend aanbod van VVE voor alle doelgroepkinderen in de gemeente en het optimaliseren van een doorgaande leer- en zorglijn van de voorschoolse voorzieningen naar de basisscholen.

c. Belang voor de ouders

Wanneer er sprake is van een echt, gelijkwaardig partnerschap, kunnen ouders gebruik maken van de kennis van de professionals. Zij hebben de kennis over de ontwikkeling en de pedagogische vaardigheden, daar waar de ouders de ervaringsdeskundigen zijn waar het de kennis over hun eigen kind betreft. Er ontstaat een gelijkwaardige uitwisseling en een wederzijds klankbord, waar beide partners gebruik van kunnen maken. Ouders voelen zich gehoord en serieus genomen.

Wanneer ouders ervaren dat hun inzet ook werkelijk iets oplevert, zal dat motivatie geven om op de ingeslagen weg voort te gaan. Iedere ouder wil dat het goed gaat met zijn kind, aan dit verlangen moeten we appelleren. We gaan uit van wat ouders zelf weten en kunnen.

Resultaat is tot een sluitende aanpak voor ouders te komen wat betreft ondersteuning, begeleiding en ouderbetrokkenheid.

d. Belang voor kinderopvang en scholen

Zowel op de kinderopvang als op de scholen wordt vol ingezet op de ontwikkeling van kinderen. De sleutel tot ontwikkeling ligt echter niet alleen hier, maar ook thuis. Een goede samenwerking vanuit een gelijkwaardige relatie biedt een kader waarin een kind zich veilig kan ontwikkelen. Daarom hebben kinderopvang en scholen er direct belang bij om te investeren in een goede band met de ouders. Van thuis uit moet de ondersteuning van het kind er zijn om op de kinderopvang goed te ontwikkelen en op school succesvol te zijn.

Resultaten zijn afstemming met de basisschool wat betreft de overdracht van ontwikkelingsgegevens zodat er een doorgaande zorg- en leerlijn is; gecertificeerde medewerkers met een passende groepsgrootte, pm'er - kind ratio en een VVE-aanbod van minimaal 10 uur per week. Kinderopvang en basisschool kennen de ouderpopulatie en stemmen de ouderactiviteiten af op de behoefte en wensen van de ouders.

e. Belang voor de gemeente

De gemeente heeft er belang bij dat er een goed, sluitend VVE- en ouderbeleid is. Samen met de lokale partners kan de gemeente er zo voor zorgen dat alle kinderen optimale ontwikkelingskansen krijgen. Dit is geen vrijblijvend belang. Er zijn door de G37 bestuursafspraken met het Rijk gemaakt over het ontwikkelen en uitvoeren van ouderbeleid. Deze afspraken gaan ook met de G86 gemaakt worden.

Het OAB/ VVE-beleid van de gemeente wordt gemonitord door de GGD-inspectie en de onderwijsinspectie. De gemeente heeft er belang bij dat zaken omtrent OAB en VVE goed geregeld zijn. In het kader van goed burgerschap, mensen in hun kracht zetten en zelfredzaamheid is ouderparticipatie een belangrijke sleutelrol. Het beleid dat geschreven is, moet ook zichtbaar zijn op de werkvloer.

Met het breed inzetten op een integraal jeugdbeleid geeft de gemeente vorm aan haar visie omtrent de ontwikkeling en kansen van kinderen. Ook hier is de dialoog en samenwerking met ouders van groot belang. "It takes a village to raise a child".

Resultaat: een bereik van 100% VVE-doelgroepkinderen.

VVE in Ridderkerk

1. De doelgroepbepaling, het toeleiden, het bereik en het registreren van VVE

De belangrijkste punten uit de werkgroep bereik en toeleiding worden hier onder toegelicht.

1.1 VVE-indicatie

Het CJG ziet alle jonge kinderen en indiceert op VVE. Dit gebeurt aan de hand van de vastgestelde doelgroep definitie (*bijlage 1*). De VVE-indicatie wordt definitief goed gekeurd in het Voorschools Zorgadviesteam overleg (VZAT). Als de indicatie in het VZAT is goedgekeurd, ondertekenen ouders ook de VVE-indicatie (*bijlage 2*) en geven daarmee toestemming voor informatie-uitwisseling tussen CJG, voorschool en vroegschool. Ouders worden hier altijd bij betrokken.

De procedure VVE wordt door de jeugdverpleegkundige uitgelegd en ouders kunnen alle informatie nalezen in de VVE-folder (*bijlage 3*). In deze folder staat wat ouders en CJG van elkaar mogen verwachten. Het is wenselijk deze VVE-folder in meerdere talen te drukken en jaarlijks aan te passen. VVE-informatie staat ook vermeld op de CJG-website.

De coördinator voorschoolse voorzieningen neemt contact op met de ouders en leidt toe naar de gewenste VVE-locatie. De VVE-indicatie wordt verstuurd naar de VVE-coördinator of contactpersoon van de kinderopvang. De voorschoolse voorzieningen zijn op de hoogte van de inhoud van de VVE-indicatie en van de VVE-folder. Tijdens het intakegesprek bespreken zij nogmaals wat er van de ouders wordt verwacht (zoals deelname ouderactiviteiten) en wat ouders van de kinderopvang mogen verwachten (o.a. communicatie en informatie rond de ontwikkeling van het kind).

Zes maanden na plaatsing op een VVE-locatie en 6 maanden na plaatsing op de basisschool vindt er een contactmoment plaats tussen CJG en ouders van het VVE-kind. Er wordt gevraagd of ouders tevreden zijn met de VVE-plaatsing en procedure en of het gezin nog (extra) ondersteuning nodig heeft.

1.2 Subsidievoorwaarden gemeente

In 2016 heeft de gemeente afspraken gemaakt met S en W, SKR, Mundo en YES kinderopvang over het aanbieden van VVE plaatsen.

S en W verzorgt in 2016 48 VVE plaatsen verdeeld over 5 VVE-locaties, SKR 16 plaatsen verdeeld over 3 VVE-locaties, Mundo 10 (2 VVE-locaties) en YES 6 VVE plaatsen (1 VVE-locatie). In totaal heeft de gemeente Ridderkerk 80 VVE-plekken gecreëerd, verdeeld over 11 VVE-locaties. De 11 VVE-locaties zijn verdeeld over de verschillende wijken in Ridderkerk.

In 2016 komen VVE-kinderen 4 dagdelen van 3 uur en betalen ouders een ouderbijdrage van € 14,55 per maand. De ouderbijdrage voor een VVE plaats is niet inkomensafhankelijk. In bijlage 11 is het voorstel voor de uurprijs in 2017 opgenomen.

1.3 Toeleiding en bereik VVE

Naast het indiceren door het CJG kan een VVE-indicatie ook via andere toeleiding routes aangevraagd worden (*bijlage 4*). Kinderopvang, ouders en professionals als logopediste en fysiotherapeute kunnen bijv. ook een VVE-indicatie aanvragen.

Nadat een VVE-indicatie is aangevraagd wordt deze definitief goed gekeurd in het eerstvolgend VZAT-overleg. In het VZAT-team zitten 2 JV's (jeugdverpleegkundigen), CB-arts, pedagoog, coördinator voorschoolse voorzieningen en een vertegenwoordiger uit het wijkteam. Daarnaast zijn op afroep afgevaardigden uit de kinderopvang en onderwijs aanwezig bij het VZAT-overleg. Ouders worden uitgenodigd hierbij aanwezig te zijn. Als er sprake is van een VVE-aanvraag vanuit ouders, kinderopvang of professional, dan gebeurt dit via het VZAT-aanmeldformulier (*bijlage 5*)

1.3.1 Aanbod voorschoolse voorzieningen en VVE in Ridderkerk

De gemeente Ridderkerk wil, dat voorschoolse voorzieningen voor ouders van jonge kinderen laagdrempelig en financieel toegankelijk zijn. In 2016 heeft de gemeente ruim 100 basisplaatsen

peuterspeelzaal gecreëerd voor ouders die geen gebruik kunnen maken van de kinderopvangtoeslag. Hierdoor ontstaan 3 soorten peuteropvang in de gemeente, verschillend gefinancierd:

1. Het peuterwerk dat valt onder de Wet Kinderopvang en is bestemd voor kinderen van wie beide ouders werken e/o studeren. Deze ouders krijgen via de belastingdienst een deel van de opvangkosten (kinderopvangtoeslag) terug. De kosten zijn inkomensafhankelijk en kinderen kunnen vanaf 2 jaar gebruik maken van de peutergroep of speelzaal;
2. Het gesubsidieerde peuterwerk voor kinderen uit gezinnen, die geen gebruik kunnen maken van de kinderopvangtoeslag. Deze kinderen kunnen 2 dagdelen van 3 uur gebruik maken van peuteropvang bij één van genoemde aanbieders. Voor deze peuteropvang betaalt de ouder een inkomensafhankelijke ouderbijdrage. De minimale plaatsingsleeftijd is 2,5 jaar;
3. De kinderen met een VVE-indicatie kunnen 4 dagdelen van 3 uur gebruik maken van VVE met een ouderbijdrage van €14,55 per maand. De minimale plaatsingsleeftijd is 2,5 jaar.

Een peutergroep van maximaal 16 kinderen wordt begeleid door 2 geschoolde en gecertificeerde pedagogische medewerkers. Op een volledig bezette groep van 16 kinderen mogen maximaal 6 VVE-kinderen geplaatst worden (verhouding VVE: niet VVE = 40: 60%)

1.3.2 Integraal VVE-programma en kindvolgsysteem

Alle medewerkers van de VVE-aanbieders zijn gecertificeerd in het werken met een integraal VVE-programma. In de gemeente Ridderkerk wordt gewerkt met de VVE-programma's UK en PUK, Piramide en Startblokken Basisontwikkeling.

Alle pedagogische medewerkers van VVE-aanbieders worden in 2016 getraind in het kindvolgsysteem KIJK! De ontwikkeling van alle VVE-kinderen worden in 2016 geregistreerd in een kindvolgsysteem (kvs) van de organisatie. Voor de overdracht naar de basisschool wordt het boekje van Klein naar Groot (VKNG) gebruikt of als het een zorgkind betreft het zorgboekje. In 2017 wordt dit voor alle VVE-kinderen bijgehouden in het kvs KIJK! en wordt bij doorstroming naar de basisschool de gegevens uit KIJK! overgedragen. De overige (niet VVE) organisaties blijven voor de overdracht het boekje VKNG gebruiken.

Ouders van VVE-kinderen zijn hiervan op de hoogte gesteld bij het toekennen van de VVE-indicatie. Informatie uit de VVE-folder en op de website van het CJG kunnen hierbij ondersteunend zijn (www.cjgridderkerk.nl/vve)

1.3.3 Registratie VVE geïndiceerde en geplaatste VVE-peuters

Elk kwartaal registreert de coördinator voorschoolse voorzieningen de aantallen geïndiceerde VVE-peuters, het aantal geplaatste VVE-peuters, in welke wijk zij wonen en op basis van welke indicatie het kind is geplaatst. Tevens wordt in de memo het aantal aandachtskinderen (1- 2 jaar) bijgehouden zodat (in de nabije toekomst) rekening gehouden kan worden met een groter bereik van het aantal VVE-kinderen. De memo's van 2016 zijn op te vragen bij de zorgcoördinator.

2 Het monitoren van de ontwikkeling van de VVE-kinderen en het afstemmen van de zorg met de basisschool, zodat er sprake is van een doorgaande ontwikkelingslijn.

Hieronder worden de belangrijkste punten uit de werkgroep doorgaande leerlijn en resultaten toegelicht.

2.1 Het volgen van de ontwikkeling van het VVE-kind op de voorschool

De gemeente heeft met de voorschool afspraken gemaakt over het vastleggen van de ontwikkeling van het VVE-kind in het kindvolgsysteem KIJK! Twee à drie maanden na plaatsing vindt een 0-meting plaats en daarna wordt de ontwikkeling elke 6 maanden in het KVS geregistreerd. Deze registratie wordt elke keer besproken met de ouders van het kind.

Vanuit de VVE-indicatie en de resultaten van de KIJK registratie maakt de kinderopvang een plan van aanpak voor elk VVE-kind. Het plan van aanpak sluit aan op de behoefte van het VVE-kind en wordt besproken met de ouders. Het aanbod omvat activiteiten in de brede ontwikkeling en is gedifferentieerd op ontwikkelingsniveau en leeftijd.

2.2 Overleg tussen CJG en kinderopvang over VVE-kinderen

Vanuit het CJG is een jeugdverpleegkundige (JV) gekoppeld aan een kinderopvanglocatie. Een JV kan ouders (preventief) adviseren tijdens de bezoeken aan het consultatiebureau, ouderavonden of ouderbijeenkomsten, georganiseerd door de kinderopvang.

VVE-locaties gebruiken het gemeentelijk OAB-zorgprotocol of hun interne zorgprotocol. Als blijkt dat het PVA niet werkt of dat er zorgen zijn e/o lijken te ontstaan, kan het kind, in overleg met de ouders, toegeleid worden naar het VZAT (zie bijlage 7 OAB-zorgprotocol).

Mocht er extra zorg e/o begeleiding nodig zijn dan wordt de procedure “*extra inzet zorg bij kwetsbare kinderen*” gevolgd. Dit schema loopt synchroon aan het CJG ernst taxatiemodel (ETM) en is beschreven in bijlage 8.

2.3. Doorgaande ontwikkelingslijn tussen voorschoolse voorziening en basisschool

Alle kinderen worden “warm” overgedragen naar de basisschool als het kind 3 jaar en 9 maanden is. De voorschoolse voorzieningen dragen de ingevulde KIJK lijsten, samen met de opmerkingen digitaal over aan de IB'er van de basisschool.

In het geval van zorg vindt de overdracht van gegevens ook plaats in het VZAT-overleg als het kind 3 jaar en 6 maanden is. Uitgangspunt van de gemeente is dat zoveel mogelijk kinderen doorstromen naar het regulier basisonderwijs. Als het VZAT inschat, dat een kind extra aandacht of ondersteuning nodig heeft op de basisschool wordt de IB'er van de basisschool van het kind uitgenodigd op het VZAT. N.a.v. het advies van het VZAT kan de IB'er, in overleg met ouders, een overleg met het schoolondersteuningsteam organiseren, zodat de zorg op de basisschool voortgezet wordt. Hierin wordt door alle partners het OAB-zorgprotocol gevolgd.

2.4 Het CJG Ernst taxatie model (ETM)

Het CJG Rijnmond ETM is een hulpmiddel bij de professionele beoordeling van eventuele ontwikkelings- en/of opvoedingsproblematiek, nadat de aanwezige risico- en beschermende factoren in kaart zijn gebracht. Het schema helpt bij het ‘wegen’ van de ‘draaglast’ en de ‘draagkracht’ in het opvoedingsmilieu. Er is sprake van ontwikkelings- en/of opvoedingsproblematiek wanneer de draaglast zwaarder weegt dan de draagkracht, waardoor de opvoeders onvoldoende in staat zijn adequaat in te spelen op de ontwikkelingsbehoeften van het betreffende kind.

Door te werken met de ernst taxatie bewaken we dat bij ieder kind een passende zorgstrategie wordt bepaald. De ontwikkeling wordt goed gemonitord.

Afhankelijk van de ernsttaxatie worden meer of minder oudergesprekken ingezet. Doel hiervan is mét de ouders samen steeds te kijken naar welke stap genomen moet of kan worden (bijlage 9)

Naarmate de ernst van de situatie toeneemt, blijven professionals van de kinderopvang en school in toenemende mate met ouders in contact. Zij blijven informeren, hulp bieden en luisteren.

De resultaten van VVE

Vanaf hun vierde jaar vallen de kinderen onder de verantwoordelijkheid van de basisschool. De kinderen in Ridderkerk krijgen vanaf dat moment een handelinggericht aanbod (HGW).

Onderwijsbehoeften en kindspecifieke ondersteuning zijn hierbij centraal. Daarnaast wordt de ontwikkeling van het kind gevolgd met behulp van een gecertificeerd kindvolgmodel.

Dit betekent dat wij vanaf schooljaar 2015/2016 een integrale aanpak hebben gericht op onze doelgroepkinderen. Dit betekent vervolgens ook dat wij deze aanpak kunnen monitoren en de resultaten van de aanpak kunnen volgen en analyseren. De analyse zal gegevens opleveren die weer input geven op een vervolgaanpak. De gemeente vindt het van groot belang dat de resultaten van de kinderen die voor het schooljaar 2015/2016 onder het OAB/VVE beleid vallen in kaart worden gebracht. Er is daarom gekozen om de resultaten van de zogeheten gewichtenleerlingen in kaart te brengen. Deze resultaten geven inzicht in de effecten van het OAB/VVE beleid van de afgelopen jaren.

Het meten van resultaten van inzet Vroegschoolse educatie.

1. De resultaten van de doelgroepkinderen van de vroegschool moeten worden gemeten. Het doel is om te monitoren of de brede ontwikkeling volgens verwachting gaat.
2. Het overdrachtsdocument van klein naar groot, de bijbehorende zorgboekjes en de warme overdracht vormen de basis van de nulmeting van het ontwikkelingsniveau van het kind bij aanvang van de vroegschool.
3. Iedere basisschool levert ieder jaar in juli toetsresultaten van de doelgroepkinderen aan de Gemeente. Het gaat om de volgende toetsen:
 - a. Taal voor kleuters eind groep 1
 - b. Rekenen voor kleuters eind groep 1
 - c. Taal voor kleuters eind groep 2
 - d. Rekenen voor kleuters eind groep 2
4. De school levert een totaaloverzicht aan waarin de doelgroepkinderen niet met naam zichtbaar zijn. Het gaat om de cijfers.
5. De Gemeente analyseert deze resultaten en koppelt dit terug naar de stuurgroep VVE/OAB. Hierin zijn Gemeente, CJG, onderwijs en voorschoolse voorzieningen vertegenwoordigd). In deze stuurgroep wordt bepaald of actie of interventie noodzakelijk is.

In 2017 zal de werkgroep doorgaande leerlijn en resultaten de afspraken rondom de resultaten verder vorm gaan geven.

3 Het benutten van de intakeprocedure van de kinderopvang voor het vergaren van belangrijke informatie over de peuter.

3.1 Intakeprocedure

Het intakegesprek is de start van een educatief partnerschap tussen ouders en de voorschool. De toon van het gesprek is heel bepalend voor de wijze waarop de relatie zich verder ontwikkelt. Veel aandacht voor het intakegesprek verdient zich later terug doordat er een vertrouwensrelatie ontstaat tussen de ouders en de instelling en kinderen optimale ontwikkelingskansen worden geboden. Op het intakeformulier moeten minstens de onderstaande aspecten worden ingevuld:

- Samenstelling van het gezin en de plaats van het kind daarin;
- Bijzonderheden van de ontwikkeling;
- Ontwikkelings- en kindkenmerken;
- Gezondheid en (opvallende) gedragskenmerken van het kind;
- De wijze van opvoeden en het stimuleren van de ontwikkeling (rol van beide ouders, tijd voor het kind, eet- en slaapritme, voorlezen, samen spelen, thuistaal, enzovoort) en
- Overige bijzonderheden, zoals gesproken thuistaal, werksituatie ouders, eenouder of meerpersoonshuishoudens;
- De intake is persoonlijk en vindt plaats op de voorschool.

Tijdens de intake procedure wordt het beleid van de voor-/vroegschool besproken. Dit omvat het beleid rond veiligheid en gezondheid, het ouderbeleid, de plaatsingsprocedure en het pedagogisch beleid. De afspraken die de kinderopvang met de gemeente heeft gemaakt worden toegelicht, in het bijzonder de informatie-uitwisseling tussen CJG, gemeente, onderwijs en kinderopvang. Ouders geven hiervoor schriftelijk akkoord.

Verder kan het intakegesprek gebruikt worden om te onderzoeken aan welke ouderactiviteiten ouders (in een bepaalde wijk) behoefte hebben.

Adequaat informeren betekent, dat de voor/ vroegschool er ook zorg voor draagt dat de informatie begrepen wordt door de ouders en dat 'de boodschap dus is overgekomen'.

De kinderopvang houdt een checklist en een registratie bij van de gevoerde oudergesprekken. Het moet aantoonbaar zijn dat deze procedure wordt gevolgd en is opvraagbaar door de gemeente of inspectie.

4. **Ouderbeleid een belangrijk onderdeel. De kinderopvang biedt ouderactiviteiten aan en deze sluiten aan op de behoeften van de ouders**

Hieronder worden de belangrijkste punten uit de werkgroep ouderbetrokkenheid toegelicht.

Binnen Ridderkerk zal VVE-ouderbeleid ontwikkeld moeten worden. Voor de voorscholen is het essentieel te onderzoeken hoe de ouderpopulatie van hun wijk eruitziet. Op welke ouders gaat een voorschool zicht richten, wat is hun opleidingsniveau of taalachtergrond? Wat zijn hun mogelijkheden en wensen? Op welke manier wil de voorschool dat ouders actief de ontwikkeling van hun kinderen stimuleren? Welke activiteiten kunnen wij uitvoeren om onze doelen te bereiken? Met welke partners onderzoeken we dit?

Dit is een aantal vragen die beantwoord moet worden bij het opstellen van een ouderplan. De gemeente geeft de voorkeur aan een vraag gestuurd aanbod in plaats van een aanbod gerichte activiteiten. Dit betekent, dat de activiteiten moeten aansluiten op de behoeften van de ouders en een duidelijk doel moeten hebben. Van de voorscholen wordt verwacht dat zij bijhouden hoeveel ouders meedoen aan activiteiten en waarom ouders niet meedoen. De gemeente gaat uit van een minimale deelname van 60% aan de ouderactiviteiten.

In bijlage 10 is een overzicht opgenomen van een aantal kenmerken van de gemeente Ridderkerk.

4.6 VVE-aanbod

De gemeente Ridderkerk heeft in 2016 80 VVE plaatsen gecreëerd bij S en W (48), SKR (16), Mundo (10) en YES (6). Als kinderen een VVE-indicatie krijgen van het CJG mogen zij 4 dagdelen van 3 uur naar een VVE-locatie. Alle VVE-aanbieders zijn VVE gecertificeerd. Elk kwartaal worden de aantallen geïndiceerde en geplaatste VVE-kinderen geregistreerd en besproken in de OAB-stuurgroep zodat snel geanticipeerd kan worden op veranderingen in bereik.

Op 1 juli 2016 heeft het CJG 65 VVE-indicaties uitgeschreven op basis van de vastgestelde doelgroep definitie. Van de 65 VVE-kinderen zijn 52 kinderen geplaatst op een VVE-locatie. 4 VVE-kinderen maken gebruik van een niet VVE-plek en 9 VVE-kinderen kunnen nog niet geplaatst worden in verband met de minimale plaatsingsleeftijd.

Indicaties VVE-kinderen per VVE-locatie en wijk, op beschikbaarheid en “gevulde” plekken

Wijk, postcode	VVE-locaties	Aantal beschikbare VVE plekken	Aantal gebruikte VVE-plekken	Prognose op basis van aantal aandachtskinderen
2981, Centrum	Psg de Klimop (SKR)	5 VVE	1 VVE	11 aandachts k.k.
	psz Schaepmanschool (Mundo)	6 VVE	2 VVE	
2982, West	Psz Hummeltjeshonk (S en W)	12 VVE	11 VVE	14 aandachts k.k.
2983, Slikkerveer	Psz Dikkie Dik (S en W)	6 VVE	4 VVE	19 aandachts k.k.
	Psz De Regenboog (YES)	6 VVE	1 VVE	
2984, het	Kdv Plesant	4 VVE	0 VVE	5 aandachts k.k.

Zand	(Mundo)			
2985, Oost	Psz Bamboebeer (SKR) Psz Dribbel (S en W)	5 VVE 12 VVE	6 VVE 8 VVE	7 aandachts k.k.
2986, Drievliet	Psz Olleke Bolleke (S en W)	6 VVE	4 VVE	11 aandachts k.k.
2987, Bolnes	Psz Pippeloentje (S en W) kdv Andrea/psz de Peuterbol (SKR)	12 VVE 6 VVE	11 VVE 4 VVE	13 aandachts k.k.
2988, Rijsoord		-	-	4 aandachts k.k.
Totaal		80 VVE	52 VVE	84 aandachts k.k.

Bron: memo registratie VVE-kinderen Ridderkerk 1 juli 2016 (CIG)

Uit bovenstaand overzicht is te lezen dat op dit moment de meeste VVE-kinderen wonen in de gebieden Centrum, Centrum West en Bolnes. Het grote aantal aandachtskinderen (1 en 2-jarigen) wonen in de postcodegebieden 2981 (Centrum), 2982 (Centrum-West), 2983 (Slikkerveer), 2986 (Drievliet), 2987 (Bolnes) en 2988 (Rijsoord). In de toekomst zal rekening gehouden moeten worden, dat in deze postcodegebieden wellicht meer VVE-plekken nodig zullen zijn.

5. Het ouderbeleid is tevens gericht op het betrekken van ouders van doelgroep peuters bij de VVE-activiteiten op de VVE-locatie en thuis

5.1 Ouderbeleid

Het ouderbeleid is gericht op het stimuleren van ouders van doelgroepkinderen om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen.

Het beleid is er tevens gericht op het betrekken van ouders van doelgroepkinderen bij de VVE-activiteiten op de VVE-locatie.

Voor de ontwikkeling van kinderen is goed partnerschap tussen de school en de ouders belangrijk. Zo kunnen ze samen zorgen voor een veilige sfeer en een stimulerende leeromgeving voor het kind, zowel thuis als op school.

Uit onderzoek ¹ blijkt dat een stimulerende leeromgeving voor het kind ook thuis belangrijk is.

- Ouderbetrokkenheid thuis hangt het sterkst samen met de cognitieve ontwikkeling van jonge kinderen
- Hand- en spandiensten die ouders aan de school leveren hebben weinig tot geen invloed op de ontwikkeling van het kind;
- De interactie tussen ouders en kinderen is een sterkere voorspeller van leerresultaten dan de mate waarin ouders op school actief zijn.

Er moet dus een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen ouderparticipatie en ouderbetrokkenheid.

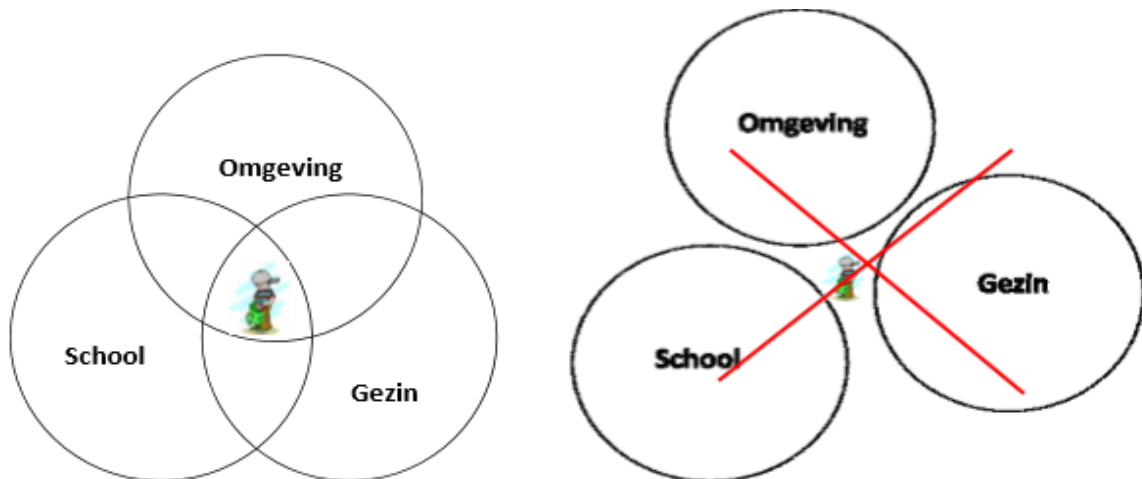
Dit beleid is niet gericht op het activeren van ouders om hand- en spandiensten op school of voorschool uit te voeren.

Dit beleid is gericht om ouders te stimuleren om **thuis** met hun kinderen ontwikkelingsgerichte activiteiten te doen en mee te doen aan de activiteiten **in de voor- of vroeg school**.

Hierbij wordt uitgegaan van de kracht van ouders en wordt aangesloten bij wat ouders zelf weten en kunnen².

¹ Uit en nu...de ouders! Sardes 2013. Onderzoek van C. Desforges en A. Abouchaar, 2003

	Band opbouwen met ouders	Ouders informeren	Ouders equiperen
Gesprekken tijdens brengen en halen	❖	❖	
Inloopuur	❖		❖
Koffie-ochtenden	❖		
Hand- en spandiensten door ouders	❖		
Ouderkamer	❖	❖	❖
Opvoedcursus			❖
Voorlichtingsbijeenkomst		❖	
Tienminutengesprekken		❖	
Themabijeenkomst		❖	❖

5.2 Samen

Het bereiken van een optimale leer- en leefomgeving is alleen mogelijk wanneer ouders, pedagogisch medewerkers en leerkrachten goed met elkaar samen werken³.

De voor/vroegschool en de basisschool hebben een heldere visie op samenwerking geformuleerd. Deze samenwerking komt tot uiting in het gedrag van de pedagogisch medewerkers en leerkrachten en is zichtbaar. In de samenwerking is de actieve inbreng van iedereen belangrijk en gelijkwaardig.

In 'Ouderbetrokkenheid' (Sardes, 2012) is een fasemodel beschreven dat invulling geeft aan ouderbetrokkenheid op uitvoeringsniveau.

- Het begint met een band opbouwen met ouders, waardoor zij vertrouwen krijgen in de leerkracht/pedagogisch medewerkers en openstaan voor informatie (fase 1);
- Voor/vroegscholen kunnen vervolgens ouders informeren over hun aanpak en over individuele kinderen (fase 2);
- Een derde stap is met ouders overleggen wat zij thuis kunnen doen en hen daarbij concrete ondersteuning bieden (fase 3). Het is belangrijk wederzijdse verwachtingen zo vroeg mogelijk te bespreken en duidelijke afspraken te maken.

Verschillende contact momenten met ouders dienen een verschillend doel.

Wanneer gezocht wordt naar samenwerking met ouders moet men zich hiervan bewust zijn.

² Afbeelding uit: Beleidsbox ouderbetrokkenheid, Oberon en Cedin, 2013

³ Afbeelding uit: En nu...de ouders! Sardes 2013

5.3 Ouderbetrokkenheid 3.0

Om goed te kunnen samenwerken moet stil gestaan worden bij een aantal punten. Deze punten liggen aan de basis van het vormen een goede relatie, waardoor de samenwerking kan groeien. Het doel van de samenwerking is "ouderbetrokkenheid 3.0", waarbij de actieve inzet en samenwerking van iedereen rond het kind bij elkaar optelt. Dit in tegenstelling tot ouderbetrokkenheid 1.0 en 2.0. Zie onderstaand schema. Dit vormt de basis van het kader voor ouderbetrokkenheid in de gemeente Ridderkerk. Dit is vormgegeven in 2016 en zal in 2017 verdere invulling krijgen.

Wat is ouderbetrokkenheid 3.0?

Ouders en leraren werken voortdurend samen om het leren en de gezonde ontwikkeling van leerlingen te ondersteunen, zowel thuis als op school. Zij zoeken gezamenlijk naar nieuwe inzichten die bijdragen aan goed onderwijs en aan de ontplooiing van hun kind, de leerling.

Ouderbetrokkenheid 1.0

De school zendt informatie naar de ouders. Hierbij gaat het om eenzijdige communicatie waarbij de school het moment, de vorm en de inhoud van de informatie bepaalt.

Ouderbetrokkenheid 2.0

De school zendt informatie naar de ouders en de ouders kunnen informatie terug zenden. Hierbij hoeft geen sprake te zijn van werkelijk contact; de informatie is een verzameling van tweezijdig zenden, zonder dat er sprake is van een samenwerking.

Ouderbetrokkenheid 3.0

De school en de ouders delen en zoeken samen naar nieuwe informatie met een voor beide partijen helder doel: de ontwikkeling van het kind, de leerling.

5.4 Uitvoering

Onderstaande punten geven aan hoe de samenwerking met ouders zowel thuis als op de voor/vroegschool gestimuleerd kan worden. Iedere organisatie maakt daar zijn eigen keuzes in⁴. Ouders worden door de voorschool gestimuleerd om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten met hun kinderen te doen. Hiervoor krijgen ouders materialen en aanwijzingen. Voorscholen kunnen een specifiek ouderprogramma gebruiken of de oudercomponent van het VVE-programma intensief uitvoeren.

De gemeente stimuleert de voorscholen om programma's onderling af te stemmen en samen met de basisscholen een doorgaande lijn in het ouderbeleid te realiseren. Vooral de activiteiten van VVE-instellingen die zijn gericht op educatieve activiteiten thuis en het creëren van dagelijkse leermomenten thuis, hebben invloed op de ontwikkeling van het kind. Een vertrouwensrelatie met de ouders is voorwaarde voor het geven van suggesties over hoe ouders thuis met hun kind ontwikkelingsstimulerende activiteiten kunnen uitvoeren.

Participatie van VVE-activiteiten in de voorschool/vroegschool

- De voorschool is op de hoogte van de ouderpopulatie en beschrijft dit als onderdeel van de subsidie aanvraag. Hierin vermeldt de VVE-locatie o.a. het percentage doelgroepkinderen, de culturele achtergronden, het percentage gesproken thuistaal niet-NL, het aantal verschillende thuistalen, het percentage één oudergezinnen, werkende/niet-werkende ouders en een inventarisatie wensen in deelname aan schoolse en niet-schoolse activiteiten;
- De voor- en vroegschool organiseert voldoende relevante ouderactiviteiten (zoals informatiebijeenkomsten over VVE, themabijeenkomsten, inloopuren, koffieochtenden) en stimuleert de ouders om hieraan deel te nemen;

⁴ Afbeeldingen uit: En nu....de ouders! Sardes 2013

- De voorschool geeft aan hoe de informatievoorziening verloopt naar nieuwe ouders en bestaande ouders;
- Welke verwachtingen de voorschool heeft t.a.v. hun medewerkers in de relatie met de ouders;
- Voldoende ouders (minimaal 60%) participeren in de VVE-activiteiten;
- Halfjaarlijks wordt het ouderbeleid geëvalueerd in het kinderopvangoverleg, de OAB-stuurgroep vergadering, het directeurenoverleg en het LEA-overleg

6. De thuistaal van de ouders.

Het hoofddoel is rekening houden met de thuistaal. De thuistaal is bekend bij de opvoeders.

6.1 Meertaligheid

- De pedagogische medewerkers/leerkrachten weten welke taal ouders thuis spreken. Dat wordt vastgelegd in het intakeformulier van het kinderdagverblijf, peuterspeelzaal, basisschool en het CJG.
- Informatie over de ontwikkeling van het kind, VVE-activiteiten en over de instelling worden (zo mogelijk) vertaald in de thuistaal, wanneer ouders geen Nederlands spreken en lezen;
- Per jaar wordt er in het OAB-stuurgroep overleg besproken wat de verschillende thuistalen zijn. Vervolgens wordt bekeken of nieuwe informatiefolders gemaakt moeten worden. Wanneer ouders goed Engels spreken wordt er met ouders overlegd of zij nog behoefte hebben aan een informatiefolder in hun thuistaal.
- Zo nodig kan een tolk worden ingezet (bijvoorbeeld tijdens oudergesprekken). In eerste instantie kan gekeken worden naar de omgeving van het gezin. Wanneer hier niemand beschikbaar is om te vertalen, kan een tolk ingeschakeld worden.
- Er wordt ouders ondersteuning geboden in het aanleren van de Nederlandse taal (woordenlijsten in verschillende talen, kleine taalopdrachtjes of bijscholing) In Barendrecht en Ridderkerk wordt gebruik gemaakt van Home Start om ouders met jonge kinderen te ondersteunen in de Nederlandse taal. Daarnaast kan vanuit de bibliotheek ondersteuning georganiseerd worden in gezinnen waar de thuistaal niet NL is. Ouders worden toegeleid vanuit CJG, kinderopvang en onderwijs om de NL taal beter te leren spreken, begrijpen, lezen en schrijven, afhankelijk van de ondersteuning die de ouders nodig hebben. Het Taalpunt van de bibliotheek kan zorgen voor een passende ondersteuning in de taalbehoefte van de ouders. Vanuit de logopedisten is in Barendrecht een meertaligheidsfolder opgesteld

6.2 Doelen van meertaligheid

- Passende ondersteuning bieden. Als we willen inzetten op het vergroten van de ouderbetrokkenheid dan moeten we weten waarom de doelgroep op dit moment niet meedoet. Zo kunnen we passende ondersteuning bieden met als resultaat de ouders te stimuleren, te betrekken en de participatie te bevorderen;
- Een ontmoetingsplek organiseren in de wijk waar veel VVE-kinderen zijn. Het is de insteek dat deze ontmoetingsplek wordt gecreëerd voor en door inwoners;
- VVE-ouders een stem geven; luisteren naar de behoefte of ondersteuning van ouders.

Hoe kan passende ondersteuning worden geboden?

- Spreekuur CJG, waaronder het opvoedspreekuur. Het verdient aanbeveling op het aanbod aan opvoedcursussen in de gemeente te inventariseren en op de behoefte af te stemmen;
- Meekijken ouders in de groep: te organiseren door voor- en vroegschoolse voorzieningen;
- Hulpouders te organiseren door voor- en vroegschoolse voorzieningen;

- Spelinloop bij bijvoorbeeld voorlezen;
- Ouderkamers;
- Contactschrift: Een contactschrift/ heen en weer schrift kan ouderbetrokkenheid vergroten;
- Themabijeenkomsten: Een coördinator ouderbetrokkenheid/ouderkamers kan een lijst bijhouden van thema's en aanbieders. Deze lijst kan in elke wijk gebruikt worden;
- Ouder-kind activiteiten: Breidt de ouder-kind activiteiten uit daar waar behoefte is en laat, waar mogelijk, zoveel mogelijk ouders zelf de activiteiten organiseren;
- Boekenpret: het is de bedoeling, dat ouders de boeken die op de VVE-locatie zijn voorgelezen mee naar huis nemen en thuis nog een keer voorlezen;
- Collegiale consultatie;
- Presentaties door verenigingen: In de VVE-voorzieningen kunnen verenigingen en organisaties presentaties geven aan kinderen en/of ouders;
- Cursus opvoeding: Het verdient aanbeveling op het aanbod aan opvoed cursussen in Ridderkerk te inventariseren en op de behoefte af te stemmen. Dit kan het CJG oppakken;
- Ouderactiviteiten moeten laagdrempelig zijn: consultatiebureau, kinderopvang en scholen zijn laagdrempelig, ouders komen er met hun kind of om een kind te halen/brengen. Het organiseren van ouderontmoetingen op scholen en in kinderopvanglocaties lijkt een veelbelovende en effectieve manier om sociale samenhang tussen ouders te bevorderen (gezinsrapport Sociaal Cultureel Planbureau). Bij het laagdrempelig houden van oudercontacten, moet ook gedacht worden aan financieel laagdrempelig.
- Scholing professionals vanuit het schoolondersteuningsteam verband (SOT)
Per SOT scholing: "goed samenwerken met ouders" organiseren voor medewerkers voor- en vroegscholen.

7. Overige punten

Samenstelling van de stuurgroep:

Sabine van den Brom	Gemeente Ridderkerk (voorzitter)
Agaath Poley	PCPO
Debby Wernke	OZHW
Ineke Mientjes	CJG
Sylvia van Dessel	CJG (zorgcoördinator)
Erna Wouters	Brede School
Gitte van Leeuwen	SKR
Wieneke de Laat	Yes!

Bijlage 1

Definitie VVE/doelgroepkind

- a) Thuis taal is een andere dan de Nederlandse taal. Dit item is altijd in combinatie met b en/of c.
- b) De jeugdverpleegkundige/jeugdarts van het CJG zien (dreigende) achterstanden in de ontwikkeling van het kind. Deze kan ook veroorzaakt worden door factoren in gezin e/o omgeving. Dit kunnen zijn:
 - Kindfactoren: spraaktaalontwikkeling, motorische ontwikkeling, sociale ontwikkeling en emotionele ontwikkeling;
 - Omgevingsfactoren: huisvesting, speelruimte, het ontbreken van sociale steun.
- c) Gewichtenkinderen (alleen de categorie waarbij beide ouders een laag opleidingsniveau hebben);
(Toelichting: onder laag opleidingsniveau wordt verstaan maximaal 2 jaar vervolgonderwijs na basisonderwijs)

Bijlage 2, VVE-indicatie CJG

Aanvraag VVE-kinderen gemeente Ridderkerk en Barendrecht

Naam:.....
Adres:
Postcode/ Woonplaats:.....
Emailadres:.....
Geboortedatum:.....
Telefoonnummer:.....
BSN.....
Verwezen door Centrum Jeugd en Gezin: Consultatiebureau ⁵
Kind valt onder de gewichtenregeling (een van beide ouders heeft minder dan 2 jaar vervolgonderwijs na basisonderwijs)
☐ ja ☐ nee

Kindfactoren:

Spraak/taalontwikkeling	☐
Motorische ontwikkeling	☐
Sociale ontwikkeling	☐
Emotionele ontwikkeling	☐

Bezoekt kind al een voorschoolse voorziening?

ja,..... Naam.....

ja, elders. Naam.....

nee

Kind zal een voorschoolse voorziening gaan bezoeken

ja, welke

nee, reden:

Ouderfactoren:

Thuis taal	☐
Gezinssamenstelling	☐
Chronische ziekte	☐

⁵ Doorhalen wat niet van toepassing is

(Dreigende) overbelasting

.....

Werken beide ouders

ja

nee

Omgevingsfactoren:

Huisvesting

.....

Speelruimte

.....

Ontbreken sociale steun

.....

Toestemmingsverklaring

Ouders verklaren akkoord te gaan

- met de VVE aanvraag van hun kind in het eerstvolgende VZAT overleg
- met de VVE indicatie en het daarbij horende gesprek over de uitvoering van de VVE indicatie (ouders ontvangen ter ondersteuning de VVE folder);
- met een informatie overdracht van de "oude" naar de "nieuwe" kinderopvang als ouders van VVE locatie veranderen;
- met een informatie overdracht door de peuterspeelzaal naar de basisschool;
- met een evaluatie door het CJG 6 maanden na plaatsing op een VVE locatie en 6 maanden na plaatsing op de basisschool.

Naam ouder(s)

Handtekening ouder(s)..... Datum.....

Naam CJG-medewerker.....

Handtekening:..... Datum:.....

VVE in Ridderkerk

Voor en vroegschoolse educatie

Uw peuter mag naar Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE). Dit heet een VVE-indicatie. U kreeg deze indicatie van het consultatiebureau, om de ontwikkeling van uw kind extra aandacht te kunnen geven. Dat is nodig. Hieronder kunt u de belangrijkste informatie over VVE nog eens nalezen.

Wat is VVE?

VVE is een speciaal programma. Door spel, voorlezen en verschillende activiteiten leren kinderen. VVE zorgt ervoor dat uw peuter zich beter ontwikkelt in de groep. Er is veel aandacht voor meedoen in de groep, voor spreken en begrijpen van de Nederlandse taal, voor denken en bewegen. Pedagogisch medewerkers van de kinderopvang begeleiden uw kind. Zij zijn hiervoor opgeleid. Ze kijken naar de ontwikkeling van uw peuter en registreren dit in een lijst, de KIIJK! -observatielijst.

Voor wie is VVE bedoeld?

VVE is bedoeld voor kinderen vanaf 2,5 jaar die in hun ontwikkeling dreigen achter te lopen. Vooral op het gebied van taal. Met dit leuke en uitdagende programma kan een kind deze achterstand inhalen.

Hoe krijgt een kind een VVE-indicatie?

De medewerkers van het consultatiebureau (CJG Ridderkerk) zien alle kinderen in Ridderkerk. Als zij zien dat VVE nuttig kan zijn voor een kind, dan vertellen zij dit aan de ouders. Ze leggen uit wat de bedoeling is. Meedoen aan VVE mag daarna als de aanvraag is goedgekeurd in het Voorschools ZAT-overleg. Dat is het overleg van het voorschoolse zorg- en adviesteam. Ouders ondertekenen de VVE-indicatie samen met het CJG.

Denkt u dat uw kind in aanmerking komt voor VVE?

In de gemeente Ridderkerk is afgesproken dat het CJG (het consultatiebureau) bepaalt of uw kind in aanmerking komt voor VVE. De medewerkers van het CJG kunnen zien of een kind extra hulp nodig heeft bij de ontwikkeling. Denkt u dat VVE goed is voor uw kind, dan kan een VVE-indicatie ook worden aangevraagd door uzelf of bijvoorbeeld de logopediste bij wie uw kind onder behandeling is.

Een VVE-indicatie en dan?

U meldt uw kind aan bij een VVE-peuterspeelzaal in Ridderkerk. In 2016 zijn dat de peuterspeelzalen van S en W, YES, Mundo en SKR.

Wat moet u weten als uw kind aan VVE meedoet?

Heeft uw kind via VVE een plaats op de opvang, dan moet u dit weten.

- Uw kind gaat 4 keer per week naar de peuterspeelzaal.
- U betaalt een verlaagde ouderbijdrage. Elk jaar besluit de gemeente hoe hoog dit bedrag is. Voor 2016 is het tarief € 14,55 per maand.
- De peuterspeelzaal bepaalt op welke dagdelen uw kind kan komen. Als het mogelijk is, houden zij rekening met uw voorkeur.
- Als uw kind een half jaar naar de peuterspeelzaal gaat, belt een medewerker van het consultatiebureau u om te vragen hoe het met uw kind gaat. Ook vragen zij of u en uw gezin nog andere ondersteuning nodig hebben. Ze bellen nog een keer als uw kind een half jaar naar de basisschool gaat.

Wat verwachten wij van u?

Als uw kind mee mag doen aan VVE, dan verwachten wij ook een paar acties van u.

- Uw kind wordt 4 keer per week op de peuterspeelzaal verwacht. Kan uw kind niet komen, dan belt u de peuterspeelzaal. Met de gemeente is afgesproken dat uw kind 80% van het aantal keren aanwezig moet zijn. Anders kan de VVE-indicatie worden ingetrokken.
- U doet mee aan de ouderactiviteiten die worden georganiseerd. Dit zijn gezellige momenten waarop u andere ouders ontmoet. Ook kunt u er vragen stellen over de peuterspeelzaal en over bijvoorbeeld het opvoeden van uw kind.
- Uw rol als ouder is heel belangrijk voor de ontwikkeling van uw kind. Zelf meedoen om uw kind verder te helpen is dus nodig. Dit helpt om de stap naar groep 1 goed te laten gaan. De pedagogisch medewerkster van de peuterspeelzaal bespreekt dit met u en schrijft dit op.
- De peuterspeelzaal houdt de ontwikkeling van uw kind bij. U praat hier 2 keer per jaar over met de pedagogisch medewerkster. Af en toe wordt er ook informatie uitgewisseld tussen de peuterspeelzaal en de jeugdverpleegkundige van het consultatiebureau. Natuurlijk vertellen zij u hierover.
- Als uw kind naar groep 1 gaat, deelt de peuterspeelzaal de ontwikkeling van uw kind met de leerkracht. Zo kan de basisschool goed aansluiten bij wat uw kind al geleerd heeft. Natuurlijk praat de peuterspeelzaal hier eerst met u over.

Bijlage 4	Toeleidingsroutes VVE					
VVE-kind	VVE-kind (initiatief CJG)	VVE-kind? (initiatief VV)	VVE-kind Spijtoptant Inverhuizing Immigratie Non-bereik JGZ	VVE-kind	VVE-kind	VVE-kind
Nog geen gebruik van KDV/PSZ op moment indiceren door JGZ	Reeds gebruik van KDV/PSZ op moment indiceren door JGZ	Geen VVE-indicatie ontvangen van CJG door KDV/PSZ	Indicatie wordt op latere leeftijd gesteld dan vlg. werkafspraken	Gebruik VVE buiten Ridderkerk	Geplaatst op een (bijna) VVE-locatie	Geen gebruik VVE
Jeugdverpleegkundige (JV) indiceert doelgroepkind tijdens CB-bezoek of huisbezoek.	JV indiceert doelgroepkind tijdens CB-bezoek of huisbezoek	KDV/PSZ meldt aan coördinator voorschoolse voorzieningen geen indicatie te hebben ontvangen.	JV indiceert doelgroepkind tijdens CB-bezoek of huisbezoek.	JV indiceert doelgroepkind tijdens CB-bezoek of huisbezoek	JV indiceert doelgroepkind tijdens CB-bezoek of huisbezoek,	JV indiceert doelgroepkind tijdens CB-bezoek of huisbezoek
JV vult VVE-aanvraagformulier in en legt uit dat de VVE-indicatie definitief wordt goedgekeurd tijdens het VZAT-overleg (elke 6-8 weken). Ouders geven toestemming voor bespreking in het VZAT Aanvraagformulier gaat naar coördinator voorschoolse voorzieningen (coord. VV)	JV vult VVE-aanvraagformulier in en legt uit dat de VVE-indicatie definitief wordt goedgekeurd tijdens het VZAT-overleg (elke 6-8 weken). Ouders geven toestemming voor bespreking in het VZAT. Aanvraagformulier gaat naar coördinator Voorschoolse voorzieningen (coord. VV)	Coördinator VV overlegt met betrokken JV. Zonodig verdere actie t.b.v. indicering (consult, HB) Coördinator VV koppelt aan KDV/PSZ terug of kind wel of niet tot doelgroep behoort (verder route 2) OPM. Registreren als verzoek tot indicatie, maar niet toegekend! Zie verder route 1 en 2	JV vult VVE-aanvraagformulier in en legt uit dat de VVE-indicatie definitief wordt goedgekeurd tijdens het VZAT-overleg (elke 6-8 weken). Ouders geven toestemming voor bespreking in het VZAT. Aanvraagformulier gaat naar coördinator Voorschoolse voorzieningen (coord. VV) Zie verder route 1 en 2	JV vult VVE-aanvraagformulier in en legt uit dat de VVE-indicatie definitief wordt goedgekeurd tijdens het VZAT-overleg (elke 6-8 weken). Ouders geven toestemming voor bespreking in het VZAT. Aanvraagformulier gaat naar coördinator Voorschoolse voorzieningen (coord. VV)	JV vult VVE-aanvraagformulier in en legt uit dat de VVE-indicatie definitief wordt goedgekeurd tijdens het VZAT-overleg (elke 6-8 weken). Ouders geven toestemming voor bespreking in het VZAT. Aanvraagformulier gaat naar coördinator Voorschoolse voorzieningen (coord. VV)	
Nadat VVE definitief is goedgekeurd, wordt de procedure en de	Nadat VVE definitief is goedgekeurd, wordt de procedure en de	Nadat VVE definitief is goedgekeurd, wordt de procedure en de	Nadat VVE definitief is goedgekeurd, wordt de procedure en de	Nadat VVE definitief is goedgekeurd, wordt de procedure en de	Nadat VVE definitief is goedgekeurd, wordt de procedure en de	

voorwaarden uitgelegd en tekenen ouders voor akkoord op het VVE-formulier. De uitleg wordt ondersteund door de VVE-folder (papier en website partners).	voorwaarden uitgelegd en tekenen ouders Voor akkoord op het VVE-formulier. De uitleg wordt ondersteund door de VVE-folder (papier en website partners).	voorwaarden uitgelegd en tekenen ouders Voor akkoord op het VVE-formulier. De uitleg wordt ondersteund door de VVE-folder (papier en website partners).	voorwaarden uitgelegd en tekenen ouders Voor akkoord op het VVE-formulier. De uitleg wordt ondersteund door de VVE-folder (papier en website partners).	voorwaarden uitgelegd en tekenen ouders Voor akkoord op het VVE-formulier. De uitleg wordt ondersteund door de VVE-folder (papier en website partners).	voorwaarden uitgelegd en tekenen ouders Voor akkoord op het VVE-formulier. De uitleg wordt ondersteund door de VVE-folder (papier en website partners).	
Coördinator VV legt uit welke locaties VVE zijn en stuurt de VVE-indicatie door naar de VVE-locatie die ouders kiezen voor hun kind	Coördinator VV legt uit welke locaties VVE zijn en stuurt de VVE-indicatie door naar de VVE-locatie die ouders kiezen voor hun kind	Coördinator VV legt uit welke locaties VVE zijn en stuurt de VVE-indicatie door naar de VVE-locatie die ouders kiezen voor hun kind	Versneld toeleiden als het VVE-kind al 3 jaar is.	Ouders geven aan gebruik te maken of te willen maken van (VVE) organisatie buiten Ridderkerk. JV informeert ouders wat er met gegevens gebeurd.	Ouders geven aan gebruik te willen maken van de organisatie waar het VVE-kind al op geplaatst is.	Ouders kiezen om geen gebruik te maken van VVE. JV informeert ouders wat er met de gegevens gebeurd.
PSZ/KDV koppelt wel/geen VVE-plek en de plaatsingsdatum terug aan coördinator VV en evt. wijzigingen tijdens plaatsing.	PSZ/KDV koppelt wel/geen VVE-plek en de plaatsingsdatum terug aan coördinator VV en evt. wijzigingen tijdens plaatsing.	PSZ/KDV koppelt wel/geen VVE-plek en de plaatsingsdatum terug aan coördinator VV en evt. wijzigingen tijdens plaatsing.		Coördinator VV controleert of de organisatie buiten de gemeente een VVE-locatie is en geeft de indicatie door,	Tussen (bijna) VVE-locatie, ouders en CJG worden afspraken gemaakt over het aanbod, het plan van aanpak, de registratie van de ontwikkeling en de evaluatie momenten in het VZAT.	
Bij verhuizing naar een andere VVE-locatie binnen de gemeente is een warme overdracht van het VVE-kind verplicht.	Bij verhuizing naar een andere VVE-locatie binnen de gemeente is een warme overdracht van het VVE-kind verplicht.	Bij verhuizing naar een andere VVE-locatie binnen de gemeente is een warme overdracht van het VVE-kind verplicht.				
Coord. VV verzorgt registratie en meldt aan JV dat aanmelding en plaatsing tot stand zijn gekomen	Coord. VV verzorgt registratie en meldt aan JV dat aanmelding en plaatsing tot stand zijn gekomen	Coord. VV verzorgt registratie en meldt aan JV dat aanmelding en plaatsing tot stand zijn gekomen				
Bij geen terugkoppeling door organisatie vraagt coord. VV JV ouders actief te benaderen en evt. knelpunten bij	Bij geen terugkoppeling door organisatie vraagt coord. VV JV ouders actief te benaderen en evt. knelpunten bij	Bij geen terugkoppeling door organisatie vraagt coord. VV JV ouders actief te benaderen en evt. knelpunten bij				

toeleiding na te gaan e/o ondersteuning te bieden. Bij alsnog succesvolle toeleiding registratie verzorgen. Bij toeleiding zonder succes route 7.	toeleiding na te gaan e/o ondersteuning te bieden. Bij alsnog succesvolle toeleiding registratie verzorgen. Bij toeleiding zonder succes route 7.	toeleiding na te gaan e/o ondersteuning te bieden. Bij alsnog succesvolle toeleiding registratie verzorgen. Bij toeleiding zonder succes route 7.				
Een half jaar na plaatsing op de PSZ neemt de JV contact op met het gezin om te vragen hoe het met de plaatsing is en of er nog verdere ondersteuning nodig is.	Een half jaar na plaatsing op de PSZ neemt de JV contact op met het gezin om te vragen hoe het met de plaatsing is en of er nog verdere ondersteuning nodig is.	Een half jaar na plaatsing op de PSZ neemt de JV contact op met het gezin om te vragen hoe het met de plaatsing is en of er nog verdere ondersteuning nodig is.				
Een half jaar na plaatsing op de basisschool weer een contactmoment.	Een half jaar na plaatsing op de basisschool weer een contactmoment.	Een half jaar na plaatsing op de basisschool weer een contactmoment.				
Bij minder dan 80% gebruik van een VVE-plek meldt de psz/kdv dit aan de coord. vv.						

Bijlage 5, aanmeldformulier VZAT

AANMELDINGSFORMULIER Voorschools-ZAT 0 tot en met 4 jaar

Kindnummer : (Invullen door V-ZAT)

Datum van inbreng :

Naam :

Geboortedatum :

Jongen/ Meisje :

Adres :

Postcode/Woonplaats :

Telefoonnummer : Thuis..... Mobiel

Email :

Taal thuis gesproken :

Gezinssamenstelling:

Vader : Moeder :

Geboortedatum : Geboortedatum :

Land v herkomst: Land v herkomst:

Overige kinderen:

Naam : Geboortedatum :

Naam : Geboortedatum :

Naam : Geboortedatum :

Huisarts :

Consultatiebureau adres:.....
(indien van toepassing)

Naam PSZ / KDV :

Naam basisschool :

Locatie BSO :

Leidster/leerkracht :

Welke dagdelen :

Naam inbrenger :

Functie :

Werkadres :
Telefoonnummer : Mobiel
Werkdagen : Email

Wat is de reden van de aanmelding:

.....
.....
.....
.....

Voorgeschiedenis:

Zijn er gebeurtenissen uit het verleden van uw kind of gezin, die belangrijk zijn om te vermelden?
Denk aan zwangerschap, bevalling, babyperiode, gezondheid, ziekten, ontwikkeling.

.....
.....
.....
.....

Zijn er bijzonderheden in het gezin die belangrijk zijn om te vermelden?

.....
.....
.....
.....

Wat gaat goed: in het gezin, met het kind, in de omgeving?

.....
.....
.....
.....

Is het kind bekend bij andere hulpverleners?

Welke activiteiten zijn ondernomen of welke middelen zijn ingezet?

.....
.....
.....
.....

Wat is uw mening, met betrekking tot deze situatie? (invullen door ouders)

.....
.....
.....
.....

Wat is uw vraag aan het V-ZAT? (invullen door ouders)

.....
.....
.....
.....

Wat is de mening van de inbrenger?

.....
.....
.....

Wat is de vraag van de inbrenger aan het V-ZAT?

.....
.....
.....
.....

Procedure

- 1 Dit aanmeldingsformulier wordt verstuurd naar het Voorschools-ZAT
CJG Ridderkerk, t.a.v. Voorschools-ZAT, Jan Luykenstraat 8d, 2985 BV Ridderkerk
- 2 Binnen 6 weken vindt bespreking plaats
- 3 U hoort via de aanmelder wanneer de bespreking is
- 4 Na de bespreking krijgt u op korte termijn schriftelijk en/of mondeling advies terug

TOESTEMMINGSVERKLARING

De ouder(s)/ verzorger(s)

Adres

Van(naam kind),

Verlenen hierbij toestemming voor bespreking van hun kind in het Voorschools ZAT van het consultatiebureau van Centrum voor Jeugd en Gezin, over de situatie zoals beschreven in de gezamenlijk ingevulde vragenlijst.

Zij verklaren bekend te zijn met de inhoud van de 'informatiefolder voor ouders', waarin uitleg wordt gegeven over het doel, de samenstelling en de werkwijze van het Voorschools-ZAT.

Zij verklaren akkoord te gaan met het feit dat de relevante gegevens van het dossier van hun kind, dat op het consultatiebureau gehanteerd wordt, gebruikt worden bij de bespreking.

In verband met de in de vragenlijst beschreven situatie, mag andere relevante informatie die betrekking heeft op het kind in het gezin en de directe leefomgeving, **met toestemming** van de ouder(s)/verzorger(s) opgevraagd worden cq. verstrekt worden door:

Naam/instelling/adres:

- 0 Huisarts**
- 0 Specialist**
- 0 Peuterspeelzaalleidster**
- 0 Leerkracht basisschool**
- 0 Leidster BSO**
- 0 Kinderdagverblijfleidster**
- 0 Gezinsverzorgster**
- 0 Maatschappelijk werk**
- 0**

Degene die mondeling of schriftelijk informatie verstrekt kan eventueel ook uitgenodigd worden om deel te nemen aan de bespreking.

Datum

Handtekening ouder(s) / Verzorger(s)

Bijlage 7, het OAB-zorgprotocol, incl. stappenplan

Zorgprotocol bij ontwikkeling- en gedragsproblemen

Inleiding

Kinderen doorlopen verschillende fasen in hun ontwikkeling. Zij doen dit in hun eigen tempo en op hun eigen manier. Tijdens deze fasen kunnen er problemen ontstaan die een evenwichtige ontwikkeling van het kind verstoren of belemmeren. Het is belangrijk dat er gereageerd wordt op de eerste signalen die doen vermoeden dat de ontwikkeling van een kind bedreigd wordt.

Doel

Het op adequate wijze handelen bij het signaleren van ontwikkeling- of gedragsproblemen. Het protocol geeft de stappen aan die gezet moeten worden vanaf het signaleren tot het handelen en eventueel verwijzen bij ontwikkeling- en gedragsproblemen.

Betrokkenen

Locatiemanagers en pedagogisch medewerkers van de kinderopvang zijn betrokken bij dit onderwerp. Deze medewerkers hebben een signalerende taak. Met name de pedagogisch medewerkers en gastouders hebben vaak een eerste vermoeden, omdat zij dagelijks met de kinderen werken.

De locatiemanagers en bemiddelingsmedewerkers gastouderopvang zijn verantwoordelijk voor een correcte uitvoering van dit protocol. Overige medewerkers kunnen betrokken worden ter ondersteuning in de uitvoering van dit protocol.

Implementatie

In de OAB-stuurgroep zal dit document besproken worden en afspraken gemaakt worden voor de implementatie binnen de kinderopvang. Het bestaande document is aangepast aan de veranderingen binnen de jeugdhulp in de BAR-gemeenten.

De kinderopvangorganisaties zijn verantwoordelijk voor de implementatie bij de medewerkers. Voor alle pedagogische medewerkers binnen de kinderopvang en gastouders gelden dat ze op de hoogte zijn van dit protocol en er ook naar handelen.

Het protocol is opgenomen in het OAB-beleidsplan en wordt halfjaarlijks besproken in het kinderopvangoverleg, de OAB-stuurgroep, het directeurenoverleg en het LEA-overleg.

Ouders worden op de hoogte gesteld van dit protocol via de website van het CJG, de kinderopvang en gastouderbureau.

Privacy, bewaartermijn en vernietiging

Voor informatie-uitwisseling over de ontwikkeling van het kind en het afstemmen van de pedagogische aanpak, vraagt het CJG, de kinderopvang en het basisonderwijs toestemming aan de ouders.

- Ouders tekenen voor akkoord voor informatie-uitwisseling tussen CJG en kinderopvang als een kind een VVE-indicatie krijgt;
- Ouders tekenen voor akkoord voor informatie-uitwisseling als een VVE-kind van VVE-locatie wisselt in Barendrecht of in verhuist;
- Bij een VZAT-aanmelding tekenen ouders voor akkoord voor informatie-uitwisseling en kan dit uitgebreid worden met andere partners die betrokken zijn bij het gezin (wijkteam, logopedie, fysio, artsen);
- Tijdens het intakegesprek op de kinderopvang tekenen ouders voor akkoord voor informatie-uitwisseling tussen basisschool, kinderopvang, CJG en evt. andere ketenpartners;
- Een warme overdracht is verplicht als een VVE-kind doorstroomt naar de basisschool.

Stappenplan zorgprotocol ontwikkelingsproblemen

Dit stappenplan treedt in werking wanneer een pedagogisch medewerker/ gastouder zich zorgen maakt om een kind in de groep. Daarbij kun je denken aan:

- (Dreigende) ontwikkelingsachterstand (motorisch, cognitief, sociaal-emotioneel, zintuiglijk bv. slecht horen, taal, functiestoornis bv niet zindelijk worden);
- Gedragsproblemen (agressief, angstig, schuw, concentratieproblemen, te druk, niet spelen);
- Problemen in de thuissituatie (ouder kan opvoeding niet aan, verwaarlozing, mishandeling)

De problemen kunnen met elkaar samenhangen, maar hoeven niet tegelijkertijd voor te komen.

Stappenplan

0 **Signaleren**

Je maakt je zorgen over een kind. Dat kan zijn vanwege de KIJK registraties of vanwege je dagelijkse observatie.

1 **Observatie en intercollegiale bespreking**

Bespreek direct je zorgen met de ouders, je collega's of met de bemiddelingsmedewerker. Als de laatste KIJK registratie langer dan 2 maanden geleden is, voer dan een nieuwe observatie uit en vergelijk die met de vorige. De observatie dwingt je om naar het hele kind te kijken, naar wat er goed gaat *en* naar het probleem.

Binnen 2
dagen

Als het een BSO-kind van 8 jaar of ouder betreft, overweeg dan om je zorg ook met het kind te bespreken.

2 **Locatiemanager/leidinggevende**

Bespreek met je leidinggevende, tijdens de eerstvolgende kindbespreking, wat er uit de observaties en KIJK registratie naar voren komt.

Binnen 4
weken

Lichte problematiek

Als de problematiek licht is en je kunt het samen oplossen, dan maak je gelijk afspraken over de aanpak. Denk daarbij aan bv.

- Extra individuele aandacht/ extra emotionele ondersteuning;
- Meer structuur;
- Meer uitdaging/ interessanter aanbod;
- Meer autonomie/ verantwoordelijkheid;
- Vaker naar buiten;
- Minder prikkels;
- Minder eisen stellen, minder regels;
- Aanpassingen aan de inrichting van de groep;
- Per dag 1 op 1 een spelletje om erachter te komen wat het kind wel kan;
- Meer aandacht voor het sociale klimaat in de groep;
- enz.

Ga naar 3

Zwaardere problematiek

Als de problematiek zwaarder is, ga dan naar 5.

Maak verslag van de kindbespreking en het plan van aanpak.

Bespreek met de ouders het plan van aanpak en geef een kopie van het gespreksverslag.

VVE-kind

Ga na of het kind voldoet aan de (vastgestelde) definitie voor doelgroepkinderen. Zo ja, vraag of het kind i.o.m. de ouder aangemeld kan worden bij het VZAT-overleg via het VZAT-aanmeldformulier.

Vermoeden van kindermishandeling

Ga naar de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling.

3 **Bespreken met de ouder(s)**

De pedagogische medewerker bespreekt met de ouder bij het halen/brengen wat je met elkaar hebt afgesproken. Zoek daarvoor wel even een moment waarop je dat onder 4 ogen kunt doen en andere ouders en kinderen niet meeluisteren. Als dat niet lukt, maak dan een

Binnen 2
dagen

afpraak voor een ander moment.

Als het een BSO-bovenbouw kind betreft, overweeg dan om de afspraken ook met het kind te bespreken.

4 ***Uitvoeren, evalueren en afsluiten***

Binnen 4
weken

Voer de afspraken uit. Observeer het kind en bespreek in de volgende kindbespreking of de aanpak heeft geholpen en of de aanpak nog nodig is,

BSO: overweeg om het ook met het kind te bespreken.

Aanpak voortzetten: ga terug naar 3, bespreek dit met ouders, evalueer en maak een gespreksverslag.

Aanpak heeft geholpen en is niet meer nodig: sluit af, maak verslag.

Probleem bestaat nog steeds, aanpak heeft onvoldoende geholpen: ga naar 5.

Bespreek dit met de ouders. Als het een schoolkind betreft vraag dan toestemming aan de ouder en bespreek je zorg met de betreffende contactpersoon (JV) op school, bij een kind ouder dan 8 jaar ook met het kind.

De kinderopvang bespreekt met ouders dat ze contact willen met de JV die gekoppeld is aan de locatie en vraagt hier (schriftelijk) toestemming voor. Daarnaast vraagt de kinderopvang toestemming of alle informatie rond de ontwikkeling van het kind gedeeld mag worden met het CJG. (niet VVE k.k.).

5 ***Jeugdverpleegkundige, gekoppeld aan de locatie***

Binnen 2
weken

Vanaf dit moment overweeg je bij elke stap of je ondersteuning wilt van de jeugdverpleegkundige. Indien je besluit om het CJG in te schakelen, bespreek je dat altijd met de ouders. Bepaal i.o.m. je leidinggevende wie contact met de JV opneemt. Stuur haar vooraf alle informatie (observaties/KIJK registraties en verslagen van kindbespreking). Bespreek je zorgen en de observatiegegevens met de JV.

6 ***In overleg met ouders***

Binnen
maximaal
3 weken

De JV neemt contact op met de ouders en zal de zorg met hen bespreken. In overleg met de ouders kan ondersteuning in gezet worden. Alle stappen van het protocol gaan in overleg met de ouders.

7 ***Ouders herkennen het probleem***

Als de ouders het probleem herkennen en de zorg delen, bespreekt de JV samen met hen wat de beste aanpak zal zijn. De JV kan het volgende extra inzetten

- Het kind oproepen voor een extra consult;
- Een huisbezoek afleggen;
- De pedagoog inzetten voor een observatie op kdv, psz of thuis;
- Een gesprek;
- Home Start inzetten voor extra ondersteuning in het gezin.

De JV legt de uitkomst van het gesprek vast in Kidos en koppelt het terug naar de kinderopvang.

Als de JV de problematiek (in overleg met ouders) zwaarder inschat: ga naar 8

Als de ouders het probleem niet herkennen, ga naar 10

8 ***VZAT/wijkteam***

Binnen 6-
8 weken

Als de JV denkt dat deskundige hulp nodig is, stelt zij de ouders voor om het kind aan te melden bij het Voorschools Zorg Advies Team.

Het VZAT-team bestaat uit 2 JV's, 1 CJG-arts, de coördinator voorschoolse voorzieningen, 1 wijkteamlid en de CJG-pedagoog. Vertegenwoordigers van de kinderopvang zijn aanwezig tijdens het VZAT-overleg. Als een kind ouder is dan 3,5 jaar en al aangemeld is bij een basisschool kan de IB'er van de basisschool ook aanwezig zijn bij het VZAT-overleg.

Het CJG of kinderopvang vult het VZAT aanmeldformulier samen met de ouders in. Ouders tekenen voor akkoord en geven aan het CJG toestemming om met andere organisaties te overleggen en informatie uit te wisselen.

Tijdens het VZAT-overleg wordt besproken of het VZAT zelf een ondersteuningsplan kan opstellen en uitvoeren of dat de casus opgeschaald wordt naar wijkteamniveau voor casusregie en/of vanwege gespecialiseerde zorg.

De kinderopvang is aanwezig tijdens het VZAT-overleg en kent de casusregisseur van het wijkteam. Alle communicatie rond zorg en ondersteuning verloopt vanaf dat moment via de casusregisseur.

9 **Evalueren en afsluiten**

Het CJG bespreekt in het vervolggelof(ken) met de ouder hoe de afspraken zijn uitgevoerd, en of dat heeft geholpen.

Binnen 1 maand, daarna elke 6-8 weken

De voortgang- of evaluatiegesprekken vinden elk VZAT-overleg plaats. Op het moment dat de zorg niet meer nodig is, wordt het dossier afgesloten in gezamenlijk overleg. Het VZAT-overleg wordt genotuleerd en in Kidos geregistreerd. De vertegenwoordigers van de kinderopvang koppelen de bevindingen terug aan de pedagogische medewerkers van het kind. Voeg de gegevens bij het kind dossier van de kinderopvang.

10 **Ouders herkennen het probleem niet of willen niet meewerken**

Als ouders niet volledig willen meewerken of het probleem niet herkennen, wordt datgene uitgevoerd waar ouders wel mee akkoord gaan. Er wordt een plan van aanpak opgesteld door CJG en kinderopvang in overleg met ouders en een nieuwe afspraak voor een evaluatie moment voor over 1 maand. De JV noteert dit in Kidos en koppelt het terug aan de kinderopvang. De JV bespreekt met de kinderopvang hoe ouders ondersteund kunnen worden bij het onderkennen van het probleem.

Binnen 1 maand

11 **VZAT/ Primair Onderwijs/SOT/samenwerkingsverband**

Als vanuit het VZAT zorgen zijn bij de doorstroming van een kind naar een basisschool, met andere woorden als het VZAT denkt dat het kind extra ondersteuning of begeleiding nodig heeft, zal de IB'er van de basisschool waar het kind is aangemeld uitgenodigd worden bij het VZAT-overleg als het kind 3,5 jaar is.

In overleg kan een SOT of een HIA vanuit PO georganiseerd worden, afhankelijk van de vraag. Uitgangspunt is, dat zoveel mogelijk kinderen doorstromen naar het basisonderwijs, al of niet met extra ambulante begeleiding.

Als het kind nog niet is aangemeld bij een basisschool, wordt een vertegenwoordiger van het samenwerkingsverband uitgenodigd.

De kinderopvang geeft alle zorg- en VVE-kinderen een warme overdracht naar de basisschool, als het kind 3 jaar en 9 maanden is, via de ingevulde KJK registraties. Tijdens het laatste overleg tussen IB en kinderopvang is afgesproken dat een warme overdracht plaatsvindt, als een kind op een van de ontwikkelingsdomeinen een achterstand laat zien.

Bijlage 8, protocol extra inzet zorg bij kwetsbare kinderen

Inzetten van extra zorg voor kwetsbare kinderen

Inleiding

Welbevinden is een voorwaarde voor een goede en gezonde ontwikkeling van kinderen. Welbevinden houdt kortweg in: je prettig voelen in je omgeving en in je lijf. Wanneer dit niet zo is, dan bevindt een kind zich niet wel. Bijvoorbeeld omdat een kind zich niet prettig voelt in de opvang, lichamelijke problemen en/of een ontwikkelingsachterstand heeft of er zorgen zijn in de thuissituatie.

Er is een aantal algemene kenmerken van welbevinden die gelden voor kinderen van alle leeftijden, verschillende achtergronden en karakters. De manier waarop kinderen deze kenmerken uiten is afhankelijk van leeftijd, opvoeding en temperament. Een kind dat zich prettig voelt is open, nieuwsgierig, levenslustig, tevreden, ontspannen, vol zelfvertrouwen en evenwichtig.

Observeren en signaleren

In hun dagelijks werk observeert de kinderopvang de kinderen via erkende instrumenten passend bij de doelgroep. Zo vormt de kinderopvang zich een beeld van het welbevinden en de ontwikkeling van het kind. Deze uitkomsten worden met ouders, binnen het team en de mentor van het kind besproken.

Wanneer er signalen zijn dat het kind zich niet wel bevindt handelt de kinderopvang volgens het OAB-zorgprotocol dat binnen de gemeente is vastgesteld. Zo draagt de kinderopvang bij aan vroeg signalering waarbij samen gewerkt wordt met diverse partners binnen de zorgstructuur.

Vroegsignalering

Elk kind is weleens druk, erg stil of anders dan anders. Dit gedrag kan verband houden met een bepaalde ontwikkelingsfase (bijvoorbeeld eenkennigheid of koppig zijn) of een specifieke thuissituatie (een nieuw broertje of zusje of een echtscheiding). Na een poosje verdwijnt dit gedrag meestal weer.

We spreken echter van opvallend gedrag, wanneer dit **geruime tijd** en **zonder verandering** optreedt. Het welbevinden en de ontwikkeling van deze kinderen en/of het welbevinden van de groep dreigen hierdoor in het geding te komen.

Kinderen kunnen op verschillende manieren opvallend gedrag vertonen:

- **Door hun gedrag of gemoedstoestand**
- **Door hun ontwikkeling**

De problemen kunnen met elkaar samenhangen, maar hoeven niet tegelijk voor te komen.

Doel

Met dit document willen we duidelijkheid scheppen over de verschillende mogelijkheden voor de opvang van kwetsbare kinderen. Dit deelbeleid is aanvullend op het OAB-zorgprotocol.

Het streven is om kwetsbare kinderen zo lang mogelijk op te vangen in de reguliere kinderopvang en door te laten stromen naar het reguliere basisonderwijs. De pedagogische medewerkers van de kinderopvang worden intern begeleid door een eigen pedagoog of pedagogisch specialist. Indien dit wenselijk of noodzakelijk is kan de kinderopvang ook ondersteund worden door een medewerker van het CJG.

Bij de reguliere groepen binnen de kinderopvang wordt uitgegaan van een wettelijk vastgestelde pedagogisch medewerker – kind – ratio.

Beleid

Wij spreken over de volgende **mogelijk** kwetsbare kinderen:

- VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie) kinderen: kinderen (2,5 t/m 4 jaar) met een (dreigende) ontwikkelingsachterstand of een belastende thuissituatie. Het CJG (consultatiebureau) indiceert aan de hand van de door de gemeente vastgestelde criteria, waarna de kinderen een VVE-aanbod krijgen. Soms zijn dit kinderen met opvallend gedrag, maar dat hoeft niet.
- SMI-kinderen: kinderen met een door de gemeente afgegeven Sociaal Medische Indicatie. Zij worden in de reguliere groepen opgevangen, tegen een door de gemeente gesubsidieerd tarief. *De SMI-plaatsing wordt inhoudelijk goedgekeurd in het VZAT. De gemeente hanteert regels met betrekking tot een SMI-plaatsing.*
- Speciaal onderwijs geïndiceerde kinderen: Kinderen die een indicatie hebben voor het speciaal onderwijs. Speciaal onderwijs is verdeeld in 4 clusters. Cluster 1 is voor leerlingen met een visuele beperking, cluster 2 is voor dove en slechthorende kinderen en kinderen met een communicatieve beperking, cluster 3 is voor verstandelijk en lichamelijk beperkte en ernstig zieke kinderen en cluster 4 is voor leerlingen met ernstige gedragsstoornissen en/of psychiatrische problematiek.

Begeleiding

In de opvang van kwetsbare kinderen kunnen verschillende vormen van begeleiding of ondersteuning worden ingezet. *De gemeente heeft met de voorscholen en CJG afspraken gemaakt over de volgende vormen van ondersteuning en begeleiding.*

- *In het oranje gedeelte staan de afspraken beschreven over de begeleiding van VVE-kinderen binnen de kinderopvang. Dit zijn de afspraken, die gemaakt zijn tussen gemeente en de kinderopvangaanbieders die VVE-kinderen mogen opvangen;*
- *In het rode gedeelte staan de afspraken vermeld als blijkt, dat zorgen blijven of als het kind zich, volgens de KIJK registratie, te langzaam ontwikkelt of op meerdere ontwikkelingsdomeinen een achterstand ontwikkelt. In overleg met de ouders wordt het kind toegeleid naar het VZAT-overleg. In het VZAT-overleg wordt bekeken of de ondersteuningsvraag zelf opgelost kan worden of dat er specialistische zorg nodig is. In dat geval wordt de casus opgeschaald naar het wijkteam.*

In dit gedeelte staan de afspraken die gemaakt zijn tussen CJG, kinderopvang en primair onderwijs (SOT's), wat ingezet kan worden ter ondersteuning van de reguliere opvang. Deze ondersteuning heeft als doel om het kind zo lang mogelijk in eigen omgeving op te vangen door bijv. extra coaching van het personeel (via IB-uren). De extra inzet of coaching wordt besproken in het VZAT, in overleg met de casusregisseur van het wijkteam (PvA);

- *In het paarse gedeelte zijn alle mogelijkheden die binnen de gemeente worden gefaciliteerd geprobeerd zonder gewenst resultaat. De mogelijkheden zijn geëvalueerd en binnen het VZAT wordt, in overleg met de casusregisseur van het wijkteam, de externe mogelijkheden besproken en vervolgens uitgevoerd.*

Schematisch overzicht van mogelijke afspraken tussen CJG, gemeente, kinderopvang, wijkteams en primair onderwijs in elke fase van de begeleiding van het kwetsbare kind.

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dagelijks observeert de kinderopvang de ontwikkeling en het welbevinden van de VVE-kinderen; ✓ Het welbevinden en de ontwikkeling van het VVE-kind wordt gemeten middels het KIJK! kind volgsysteem (kvs). ✓ 2-3 maanden na plaatsing vindt een 0-meting plaats. Daarna worden VVE-kinderen minimaal 2 keer per jaar geregistreerd in het kvs; ✓ Na elke KIJK registratie volgt een 10-minuten oudergesprek; ✓ Er wordt gewerkt met het integraal VVE-programma
--	---

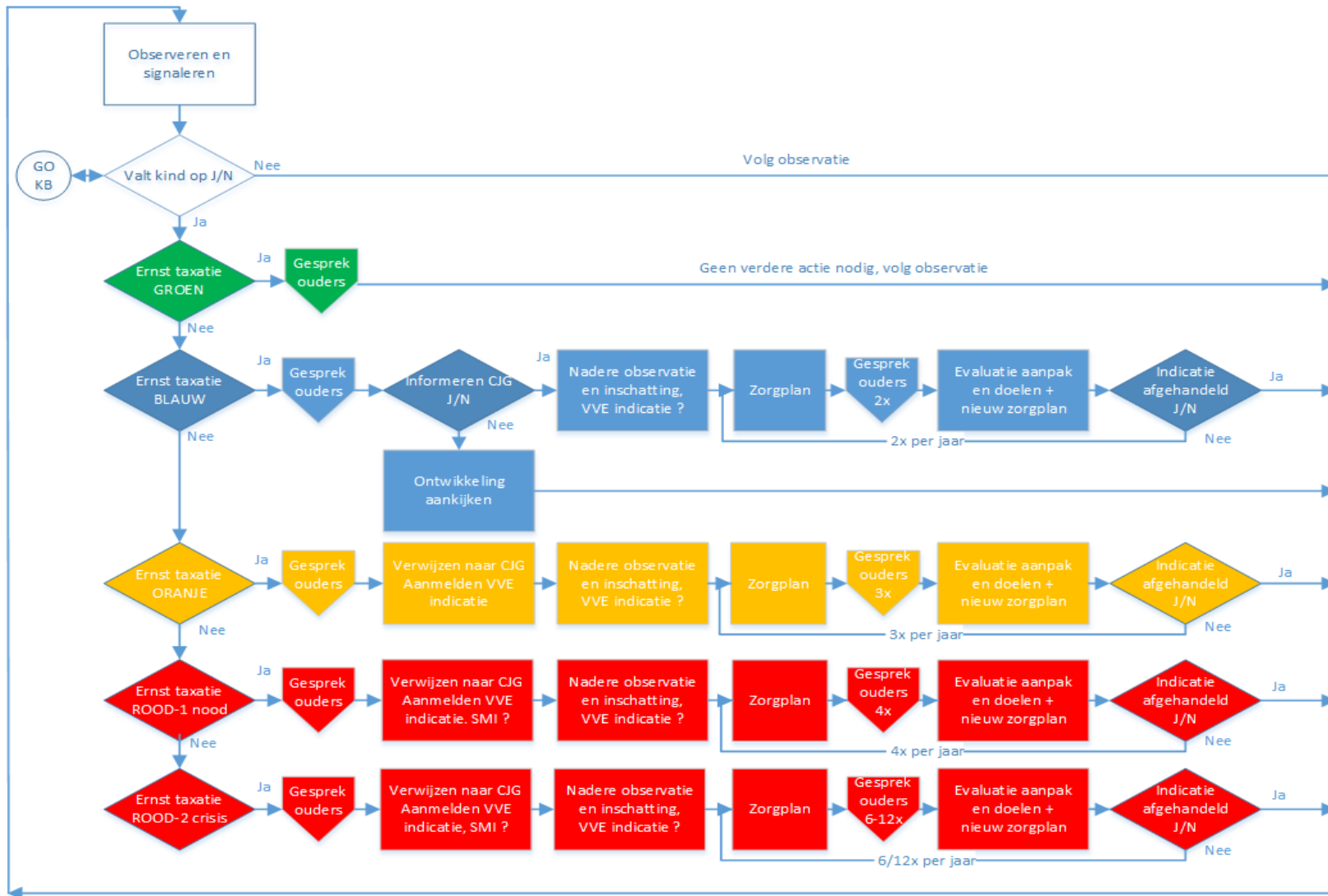
<p><i>Kind met een VVE-indicatie</i></p>	<p>Uk en Puk;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ In het kinddossier van het kdv/psz wordt voor elk VVE-kind de ontwikkeling bijgehouden via het KIJK! kindvolgsysteem; ✓ Via een (warme) overdracht wordt het kinddossier overgedragen aan het basisonderwijs waardoor een doorgaande ontwikkelingslijn ontstaat; ✓ <i>Er vindt 2-3 keer per jaar casuïstiek overleg plaats tussen CJG en kinderopvang. Bij blijvende zorg wordt het kind, in overleg met de ouders, toegeleid naar het VZAT-overleg;</i> ✓ Er is een doorgaande leer- en opvoedingslijn tussen kinderopvang en primair onderwijs; ✓ <i>Er is een mix van MBO en HBO opgeleide pedagogisch medewerkers die elkaar versterken in hun handelen.</i>
--	--

<p><i>VVEkind en blijft een ontwikkelingsachterstand houden</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Er wordt gewerkt volgens het gemeentelijk OAB-zorgprotocol gericht op kinderen met opvallend gedrag en dat aansluit op het netwerk binnen de gemeente; ✓ Er is samenwerking en overleg tussen kinderopvang, ouders, CJG en basisonderwijs in het Voorschools Zorgadviesteam overleg; ✓ Via het VZAT-aanmeldformulier kan een kind aangemeld worden met een hulp- of ondersteuningsvraag; ✓ Het VZAT-team bestaat uit: 2 JV's, CB-arts, pedagoog, coördinator voorschoolse voorzieningen en een wijkteamlid. Ouders worden uitgenodigd en mogen hierbij aanwezig zijn. De kinderopvang en basisonderwijs zijn op afroep aanwezig bij het overleg. Het VZAT komt 7 keer per jaar bij elkaar; ✓ <i>Er kan gebruik gemaakt worden van pedagogische ondersteuning op locatie, o.a. door pedagoog CJG, interne pedagoog of intern pedagogische specialist;</i> ✓ <i>Kinderen kunnen geplaatst worden op basis van Sociaal Medische Indicatie (SMI);</i> ✓ Veilig Thuis meldingen; ✓ <i>Pedagogisch medewerkers worden, indien wenselijk, op locatie ondersteund vanuit de ambulante begeleiding door externe organisaties, zoals het MKD en Auris. Bespreking van deze inzet vindt plaats in het VZAT en gaat zonodig in overleg met de casusregisseur van het wijkteam. Doel hierbij is het kind zo lang mogelijk in de eigen omgeving te houden;</i> ✓ <i>Het VZAT beschikt over IB-uren die ingezet kunnen worden om kinderen extra te begeleiden of pm'ers te ondersteunen;</i> ✓ <i>Aanwezigheid van HBO professionals die bij zorg ambulant kunnen worden ingezet.</i>
---	---

VVE-kind en heeft externe zorg nodig, zoals het stellen van een diagnose

- ✓ *Bij het niet meer verantwoord kunnen opvangen/verlenen van zorg vindt na overleg in het VZAT en wijkteam een (tijdelijke) uitplaatsing/doorverwijzing naar een externe partner plaats. Indien mogelijk stromen kinderen weer terug in de kinderopvang.*

Bijlage 9 Communicatieschema bij zorg

Bijlage 10

4.1 Kenmerken gemeente Ridderkerk

De gemeente Ridderkerk heeft ongeveer 44.698 inwoners. Er wonen relatief veel ouderen in Ridderkerk. De grijze druk in Ridderkerk is hoger dan die in NL. (33% tegen 24%). Van de inwoners in Ridderkerk is 14% allochtoon. De helft van hen heeft een niet-westerse achtergrond. In Ridderkerk wonen in vergelijking met NL minder allochtonen. Van de inwoners van Ridderkerk ontvangt 12% een uitkering voor arbeidsongeschiktheid, werkloosheid of bijstand. 5% van de kinderen leeft in een uitkeringsgezin.

4.2 Huishoudens

Onderstaande tabel geeft per wijk weer hoeveel huishoudens met kinderen er zijn en hoeveel daarvan een éénoudergezin zijn. Van de gezinnen met kinderen is in Ridderkerk gemiddeld 32% een éénoudergezin, dit is lager dan in NL (35%), Een derde van de huishoudens bestaat uit meerpersoonshuishoudens met kinderen.

Wijk	Totaalaantal huishoudens	Meerpersoonshuishoudens met kinderen (%)	Eénoudergezinnen (%)
Bolnes	3520	29%	39%
Centrum	1515	30%	46%
Drievliet/ 't Zand	3460	40%	27%/21%
Oost	2080	32%	34%
Oostendam	300	45%	33,3%
Rijsoord	1180	40%	22%
Slikkerveer	3865	37%	30%
West	3115	23%	38%

Bron: 0-foto S en W, o.b.v. cijfers gemeente Ridderkerk (2012)

4.3 Opleidingsniveau en werk

Het opleidingsniveau in Ridderkerk is gemiddeld in vergelijking met de rest van de regio. Volgens gegevens van DUO heeft 15% van de kinderen, die in Ridderkerk een basisschool bezoeken, laagopgeleide ouders.

Daarnaast heeft 78% van de inwoners een betaalde werkkring, 3% is werkeloos.

Opleidingsniveau	
Laagopgeleid	36%
Havo, VWO, MBO	42%
HBO, WO	22%

4.4 Sociaaleconomische status (SES)

De sociaaleconomische status (SES) staat voor de positie van mensen op de maatschappelijke ladder met het daaraan verbonden aanzien en prestige. Sommige mensen nemen een lagere positie in op de maatschappelijke ladder en anderen een hogere, dit wordt sociale gelaagdheid genoemd. Dit ontstaat doordat kennis, arbeid en bezit ongelijk verdeeld zijn over mensen. Naarmate mensen over meer of minder kennis, arbeid en bezit beschikken, nemen zij een hogere of lagere positie in de maatschappij in.

Problematische omstandigheden komen vaker voor in gezinnen met een lage SES of in een achterstandsmilieu. Uit onderzoek naar autochtone leerlingen met laagopgeleide ouders blijkt, dat deze leerlingen relatief vaak opgroeien in een taalarme omgeving., minder ouderlijke hulpbronnen hebben, vaker uit multi probleemgezinnen komen, over minder niet-schoolse capaciteiten beschikken en minder vaak een VVE-instelling bezoeken. Ook gezinnen met één ouder of een groot aantal kinderen, psychische problemen van de opvoeder en ingrijpende gebeurtenissen zoals ontslag, ziekte van gezinsleden verhogen het risico tot laag presteren, zeker wanneer ze in combinatie van elkaar voorkomen. (Leseman, 2007).

SES-score Ridderkerk	
Enigszins laag	West
Gemiddeld	Bolnes, Centrum, Oost en Drievliet/ 't Zand
Enigszins hoog	Slikkerveer
Hoog	Rijsoord

Bron: Gezondheid in kaart 2014 Ridderkerk (pag. 18 e.v.)

In Ridderkerk leeft 5% onder de lage inkomensgrens. 9% van de kinderen tot 18 jaar groeit op in een gezin met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum.

4.5 Afkomst en thuistaal

Uit cijfers van het CBS (2013) blijkt dat in Ridderkerk 84% van de inwoners autochtoon is, daarnaast bestaat 8% van de inwoners uit niet westerse allochtonen en 8% van de inwoners bestaat uit westerse allochtonen. Hieruit blijkt dat 16% van de Ridderkerkers allochtoon is, in deze gaan we ervan uit dat 16% van de Ridderkerkers een andere thuistaal heeft.

Wijk	Autochtoon	Westerse allochtonen	Niet westerse allochtonen
Bolnes	79%	9%	12%
Centrum	76%	8%	17%
Drievliet/ 't Zand	87%	9%	4%
Oost	84%	7%	10%
Oostendam	94%	4%	2%
Rijsoord	93%	5%	2%
Slikkerveer	87%	7%	6%
West	81%	9%	10%

Bron: Etnische herkomst inwoners 2013 (pag. 17 CBS)

Bijlage 11. Uurprijs Basis en VVE + voorwaarden

Eisen voor 2017 voor VVE en basis plaatsen

- De VVE aanbieders voldoen aan de eisen van de WKO;
- Het gebruiken van een integraal VVE programma (UK en PUK, Piramide, Startblokken) en
- Het gebruiken van een kindvolgsysteem (kvs) KIJK!;
- Opvang in heterogene groepen met een minimale plaatsingsleeftijd van 2,5 jaar;
- Het aantal VVE kinderen in de groep is maximaal 40% bij een minimale groepsbezetting van 90%;
- VVE aanbieders overleggen een scholingsplan met daarbij een tijdspad;
- Kinderopvangaanbieders volgen het OAB zorgprotocol of hun interne zorgprotocol en
- Stellen ouderbeleid op. Daarin maken ze een analyse van de ouderpopulatie in de wijk en stemmen daar de ouderactiviteiten op af.

Pm'er uren gekoppeld aan extra werkzaamheden VVE kind

	Voorwaarden	Basisplaats	VVE plaats
1.	Uitgebreide intake procedure, evt. wennen	Procedure kinderopvang	ja
2.	2 x een KIJK! registratie per jaar	Procedure kinderopvang	ja
3.	2 keer een oudergesprek n.a.v. de KIJK registratie	Procedure kinderopvang	ja
4.	VZAT overleg bijwonen op afroep	ja	Ja, VZAT overleg is 7 keer per jaar
5.	Zorgprotocol volgen	ja	ja
6.	Warme overdracht		Altijd
7.	Aanpassen aanbod n.a.v. de KIJK! registratie. Plan van aanpak opstellen		Altijd Altijd
8.	Registreren observaties VVE activiteiten		Elke maand zodat KIJK lijst ingevuld kan worden
9.	Ouderactiviteiten, zoals Boekenpret, Sinterklaas, Kerstfeest, locatie		4 keer per jaar

	activiteit		
10.	Meet en Greet		2 keer per jaar
11.	Bespreking VVE k.k. in team	Procedure kinderopvang	6 keer per jaar
12.	Extra gesprekken/overleg		Waar nodig

		Uren	Prijs	Totaal
Belastingtarief		4 x 3 uur x 40 weken = 480 uur	€7,18	€3446,40
VVE tarief			€9,22	€4425,60
- Ouderbijdrage		12 maanden	€14,55	€174,60
Vergoeding VVEplek gemeente				€4251
Verschil tussen VVE en belasting				€804,60